

[Indenrigsministeren]

Heraf følger, at arbejdsgruppen har stillet forslag om, at modersmålsundervisning gøres frivillig for kommunerne efter 3.-4. klassetrin, og at kommunernes pligt til at tilbyde modersmålsundervisning begrænses til alene at gælde inden for kommunegrænsen.

Jeg ser ingen modsætning herimellem.

I rapporten peges der generelt på, at dårlige danskundskaber er det største problem for mange indvandreres integration i det danske samfund. Dette blev også fremhævet ved Folketingets første behandling af Socialdemokratiets beslutningsforslag om bedre integration af indvandrere, B 11. Derfor har det været naturligt for arbejdsgruppen at stille forslag, der giver indvandrerne mulighed for at få bedre danskundskaber fra skolestart over skole og uddannelsesinstitutioner til de særlige beskæftigelsesforanstaltninger.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 1:

Forespørgsel til miljøministeren [om, hvilke foranstaltninger regeringen påtænker at iværksætte for at leve op til IPCC's rapport om klimaforandringer].

Af Margrete Auken (SF) m.fl.
(Forespørgslen anmeldt 3/10 90).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 2:

Forespørgsel til kulturministeren [om efterskolerne].

Af Aage Frandsen (SF) m.fl.
(Forespørgslen anmeldt 3/10 90).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 3:

Forespørgsel til skatteministeren og energiministeren [om energifaggifterne].

Af Duetoft (CD) m.fl.
(Forespørgslen anmeldt 3/10 90).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 16:

Forslag til lov om ændring af den sociale styrelseslov m.v. (Ændring af forskellige lovbestemmelser som følge af ændring af den centrale sociale administration).

Af socialministeren (Aase Olesen).
(Fremsat 3/10 90).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Pernille Forchhammer (S):**

Vi kan i Socialdemokratiet godt tilslutte os dette forslag, som er en ren omorganisering af Socialministeriet.

Vi lægger vægt på, at der ved forslaget gennemførelse ikke sker nogen nedprioritering, ændring eller privatisering af de opgaver, som tidligere lå i Socialstyrelsen, ligesom vi forudsætter, at forslaget ikke vil medføre nogen indskrænkning i den enkelte borgers retssikkerhed eller svækkelse af det, socialministeren har kaldt det overvågende tilsyn.

Så vidt jeg kan se, fremgår det ikke af lovforslaget, hvor meget man forventer at spare ved forslaget, og heller ikke, hvilke konsekvenser overflytningen af opgaverne vil få for personalet i Socialministeriet, og det vil jeg derfor godt spørge socialministeren om. Hvis ikke ministeren i dag har et svar, vil jeg gerne stille spørgsmålet skriftligt gennem udvalget.

Lovforslaget er sat til ikrafttrædelse den 1. januar, og jeg vil derfor også gerne spørge ministeren, om hun i dag kan give Folketingets Socialudvalg sikkerhed for, at ændringer midt i

[Pernille Forchhammer]

folketingsssamlingen ikke vil betyde et kontinuitetsbrud i forhold til udvalgets behandling af eventuelle andre lovforslag.

Men altså generel tilslutning fra Socialdemokratiet.

Karen Højte Jensen (KF):

Sammenlægningen af Socialstyrelsen og Socialministeriets departement er et højdepunkt på en positiv udvikling, der er pågået i en årække.

Vi har vel nok i alle partier, mener jeg at kunne sige, og også i Det Konservative Folkeparti, ønsket den decentralisering inden for det sociale område, som vi har fået, og som er resultatet af en række konkrete politiske initiativer – initiativer, som Socialstyrelsen i høj grad har været lokomotivet i. Samtidig har denne udvikling bidraget til en reduktion af den statslige kompetence, som er tilfredsstillende.

Fra konservativ side er vi tilfredse med forenklingen og den bedre ressourceudnyttelse og dermed også en bedre service over for borgerne.

Vi kan tilslutte os lovforslaget.

Agerschou (SF):

Regeringen vil gerne have sammenlagt Socialstyrelsen med Socialministeriets departement for at, som det står i bemærkningerne, få én organisation, som med fleksibilitet og handlegkraft kan imødekomme de mange ønsker, der stilles fra samfundets forskellige niveauer.

Det er et fromt ønske, som vi i SF fuldstændig deler. Og selv om man med god ret kan påstå, at strukturændringer er bureaukraters form for kreativ tænkning, så har vi ikke noget imod denne sammenlægning. Man kan godt sige, at der er tale om en slags forskinket opfølgning af udlægningsreformerne på det sociale område.

Så sagde fru Karen Højte Jensen, at der var tale om et højdepunkt. Det håber jeg sandelig ikke, for så er højdepunkterne noget lave.

I nogle love optræder Socialstyrelsen som den instans, der skal underrettes, føre tilsyn m.v. Det ændres til socialministeren eller noget andet. Her vil vi tage et meget lille forbehold, hvis vi under udvalgsarbejdet støder på ting, der efter vores opfattelse bør et helt tredje sted hen.

Men vi er positive over for lovforslaget.

Anna Lise Vesterby (V):

Da Venstres ordfører, hr. Mejdahl, er forhindret i at være til stede, skal jeg redegøre for Venstres synspunkter i denne sag.

Ved kommunalreformens gennemførelse i 1970 var det hensigten så hurtigt som forsvarligt at flytte opgaver fra centraladministrationen til kommunerne. Denne proces har nu stået på i 20 år. Vi er kommet langt med decentraliseringen, men vi er ikke kommet langt nok. Det er, som om den statslige interesse i kommunernes varetagelse af opgaveløsningen fortsat er til stede.

Det forhold skal der ikke ved denne lejlighed rejses kritik af og da slet ikke, når det lovforslag, som vi behandler, er udtryk for og er en konsekvens af, at staten netop på det sociale område i høj grad decentraliserer både ansvar og kompetence til amter og kommuner. Der tænkes her ikke mindst på gennemførelsen af det estrengede system, som var en omfattende opgave. Ud over en strukturlægning var det også indførelse af nye arbejdsprincipper, hvor regelorientering skulle neddæmpes og afløses af en mere individualiseret indsats.

Det nyeste initiativ på det sociale område er regeringens aftale med kommunerne af 27. september i år. Det er en meget fornuftig aftale, som understreger behovet for og vigtigheden af, at der netop er en sammenhæng imellem ansvar og kompetence og økonomi.

For den enkelte borger er det meget vigtigt, at kommunen og dermed den lokale forvaltning også får et større ansvar økonomisk. Det betyder en større tilskyndelse til ud fra den enkelte borgers evner og vilkår at gøre ham til en aktiv deltager i samfundslivet og ikke en passiv modtager af sociale ydelser.

Det er denne udvikling, som nu gør det muligt at sammenlægge Socialstyrelsen og Socialministeriets departement, efter at Socialstyrelsen har virket i 20 år. Og det er en udvikling, som Socialstyrelsen i høj grad har medvirket til.

I Venstre hilser vi denne udvikling velkommen, fordi vi mener, at den er til gavn for den enkelte borger. Systemerne bliver enklere, og forenklingen skaber også en klarere retstilstand. Fremover skal de kommunale tilsynsmyndigheders tilsyn også omfatte amter og kommuners administration af den sociale lovgivning.

[Anna Lise Vesterby]

Socialministeriet kan herefter fremover i højere grad bruge ressourcerne på at rådgive de kommunale myndigheder, betjene regering og Folketing og tage sig af de betydelig færre klager og tilsynssager, som måtte komme.

På Venstres vegne skal jeg give tilslutning til et godt lovforslags politiske principper og til de tekniske ændringer.

Jane Oksen (FP):

Fremskridtspartiet er meget positivt over for dette forslag om sammenlægning af Socialstyrelsen og Socialministeriets departement. Vi tror på, at det ikke blot medfører besparelser og forenklinger, men også letter vejen for mange sager, til gavn for både Folketing, kommuner og amter og måske også for borgerne, hvis der kommer hurtigere sagsbehandlinger ud af det.

Vi kunne i samme forbindelse tænke os, at der snart kom nogle forenklinger på klageområdet, og vil spørge, hvilke planer ministeren har på dette område.

Vi vil i Fremskridtspartiet løbende følge, om der over de næste 4 år sker den personalereduktion på 21 pct. inden for Socialministeriets departement, som var meddelt i en pressemeddelelse fra januar 1990, hvor ministeren bekendtgjorde denne sammenlægning. Det må være muligt at spare personale, når en masse dobbeltadministration undgås, også uden at forringe vilkårene for de medarbejdere, der er tilbage. Også vil vi gerne have sat nogle tal på, nogle økonomiske beregninger, men det har fru Pernille Forchhammer jo også varslet at ville stille spørgsmål om.

Da man oprettede Socialstyrelsen i 1970, måtte meningen vel have været, at der skulle bruges færre ressourcer i Socialministeriet. Det synes vi ikke helt er blevet fulgt op. Men vi takker da for, at man så finder på denne sammenlægning nu. Det er også klart, at når flere og flere opgaver bliver udlagt til amter og kommuner, bliver der mindre for disse styrelser at lave.

I forslaget er også nævnt en lang række områder, hvor kompetencen overdrages fra chefen for Socialstyrelsen til socialministeren. Vi mener, at en vis politisk styring her måske kan give større indflydelse, også for Folketinget, og vi tror, at denne overdragelse kan være positiv.

Vi kan tilslutte os forslaget, men ser selvfølgelig gerne på enkelthederne i udvalget.

Kirsten Lee (RV):

Jeg kan også straks, og ikke overraskende, meddele, at Det Radikale Venstre støtter forslaget. Vi synes, at decentralisering og forenkling er gode principper, selv om det også kræver, at vi skal lave ændringer i forskellige sociale love på området.

Der er jo sket det, siden Socialstyrelsen blev oprettet i 1970, at stadig flere opgaver er blevet henlagt til kommunalbestyrelser og amtsråd. Så synes vi også, når de overordnede tilsynsmyndigheder på den måde har fået deres funktion nedsat, at man med rimelighed kan sammenlægge Socialstyrelsen med Socialministeriet.

Addi Andersen (CD):

Centrum-Demokraternes ordfører kan ikke være til stede, hvorfor jeg skal fremføre følgende:

Da CD ikke principielt er imod forenklinger og decentralisering i den offentlige sektor, vil vi se positivt på ministerens lovforslag i udvalget.

Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg skal også kort sige, at lovforslaget ser fornuftigt ud og, som man ser, er led i regeringens bestræbelser for en enklere administration.

Vi er altid tilhængere af, at man laver en enklere administration, og jeg kan jo også se, at der er foregået et grundigt udvalgsarbejde, hvor forskellige grupper har været involveret. Så det ser udmærket ud; det medvirker vi gerne til.

Socialministeren (Aase Olesen):

Jeg skal takke samtlige ordførere for den store tilslutning, man har givet til dette forslag.

Jeg ved ikke, om jeg må hviske, at formanden sagde, at det var et af de lette lovforslag. Så kan jeg sige, at det ikke er et af de forslag, der er kommet særlig nemt til verden. Enhver, der lægger store koncerner, store virksomheder sammen, ved, at det er en meget stor øvelse.

Derfor kan jeg godt forstå, at Socialdemokratiets ordfører spørger bekymret til, om det vil medføre afbræk i arbejdet her i Folketinget at lave denne sammenlægning pr. 1. januar 1991. Jeg kan selvfølgelig ikke lægge hovedet på blokken og sige, at man slet ikke vil komme til at mærke det. Jeg tror, at enhver, der har prøvet at slå sådan to store kulturer sammen, ved, at det er noget, der tager tid, og at vi formentlig

[Socialministeren]

kan få behov for en vis overbærenhed. Men som nogle måske har lagt mærke til, har jeg også lagt mig i selen for at få så mange lovforslag frem her i efteråret.

Det er faktisk mit håb – selv om jeg ikke ved, om jeg kan holde det – at vi kan få fremsat alle de forslag, vi skal have fremsat i denne samling, inden jul; det er i hvert fald bestræbelsen netop af den grund.

Men vi ved jo også godt, at når først udvalgsarbejdet går i gang, så er der meget arbejde at udføre for ministeriet. Vi håber imidlertid på, at det kan lade sig gøre, afhængigt af, hvornår den fysiske sammenflytning vil ske, mere eller mindre på nye adresser. Vi afventer også afklaring af nogle lokalemæssige problemer. Men det vil jeg godt orientere nærmere om, når vi kommer frem til udvalgsarbejdet.

Så siger fru Pernille Forchhammer, at det ikke fremgår, hvor meget man forventer at spare ved denne sag. Nej, det er nok heller ikke så nemt at sætte kroner og øre på, men det er jo fremgået af den strukturrapport, som jeg tidligere har fremsendt til Folketingets Socialudvalg, at vi påregner en ganske væsentlig personalereduktion ved at føre den socialfaglige ekspertise sammen i de nuværende lovudvalg til de fremtidige fagkontorer. Over en periode fra 1989 til 1993 sparer vi i alt 100 personer. Vi går altså fra 425 ansatte i Socialstyrelsen og departementet i 1989 til 326 i 1993. Det er dog en ganske væsentlig reduktion. Det er også svar til fru Jane Oksen. Man kan se tallene, og hvordan personalsammensætningen er, i den før omtalte strukturrapport.

Til hr. Agerschou, der sagde, at det var et lavt højdepunkt, vil jeg sige, at det jo altid er godt at sætte sig nogle mål, der ikke er højere, end at man har en chance for at nå dem. Jeg tror ikke, at vi med dette lovforslag eller med denne ændrede struktur har fundet den endegyldige struktur, men jeg tror, at det er et skridt i retning af at undgå dobbeltadministration og et væsentligt skridt i retning af at få ført den socialfaglige ekspertise ind i fagkontorerne og lade det smitte af på lovgivningen på en mere direkte og hensigtsmæssig måde, end vi hidtil har set.

Fru Jane Oksen spørger, om Socialministeriet har planer om en forenkling af ankesystemet. Ja, det har vi. Det vil fremgå af den aftale, der blev indgået med Kommunernes Landsfor-

ening om omlægning af refusioner og udlægning af tilkendelsekompetence for førtidspensionsområdet til kommunerne, at der også sker en væsentlig forenkling af ankesystemet. Det vil vi vende tilbage til, og det er et af de store lovgivningskomplekser, som vi nu er i fuld gang med at arbejde på.

Så blev der sagt, at man gerne vil se på nogle enkeltheder i udvalgsarbejdet. Jeg skal da sige, også fordi folk udenfor kan have svært ved at læse dette lovforslag, at det mildest talt ikke er særlig læservenligt. Det er meget teknisk. Vi har til brug for den tekniske gennemgang i udvalget lavet et notat om konsekvenserne af det på hele tilsynsområdet, retssikkerhedsområdet osv. Det vil selvfølgelig også være tilgængeligt for andre end Folketingets Socialudvalg.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 14:

Forslag til lov om international fuldbyrdelse af forældremyndighedsafgørelser m.v. (Internationale børnebortførelser).

Af justitsministeren (Engell).
(Fremsat 3/10 90).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Lissa Mathiasen (S):

Socialdemokratiet kan støtte det foreliggende forslag vedrørende ønsket om tiltrædelse af henholdsvis Europarådskonventionen og Haagerkonventionen af 1980 også med de undtagelser, der er vedrørende forholdet til de nordiske lande.